

**FINANS
DANMARK**

Bankernes kapitalssituation og corona-krisen

Resumé

De danske banker står godt rustet til at understøtte virksomheder og husholdninger med kreditter i den nuværende corona-krise. Siden finanskrisen for tolv år siden har bankerne herhjemme markant øget deres kapital, herunder mængden af den mest tabsabsorberende kapital, den egentlige kernekapital. Bolværket mod tab er yderligere forøget gennem opbygningen af de såkaldte nedskrivningseggede passiver, NEP, som er gæld, der kan nedskrives eller konverteres til ejerandele, hvis et institut kommer i problemer.

De største danske bank- og realkreditkoncerner (SIFI'erne) fik samlet set et underskud på 2,3 mia. kr. i 1. kvartal 2020 mod et overskud på 6,3 mia. kr. i samme kvartal 2019. Nedskrivningerne på udlån er vokset markant til 7 mia. kr. i 1. kvartal 2020 mod 0,8 mia. kr. i samme kvartal i 2019. Langt hovedparten af nedskrivningerne på udlån er en direkte følge af corona-krisen og i høj grad at henføre til ledelsesmæssige skøn og forværrede makroøkonomiske scenarier. Kapitalssituationen i den danske bank- og realkreditsektor er dog fortsat meget solid til trods for, at der ikke længere er overskud i sektoren samlet set. Således er kapitalprocenten steget til 22,8 pct. ved udgangen af 1. kvartal 2020 mod 22,6 pct. ultimo året 2019, mens den egentlige kernekapitalprocent er steget til 18,4 pct. ved udgangen af 1. kvartal 2020 mod 18,1 pct. ultimo året 2019.

Vores analyse viser, at hvis der tages udgangspunkt i Nationalbankens stresstest fra november 2019, så er de store såkaldte SIFI-banker fortsat så velpolstrede med kapital, at de ikke vil få problemer med at leve op til kapitalkravene med de forventninger, der pt. er til corona-krisens økonomiske forløb, også selvom bankerne vil få betydelige tab på deres udlån. Det skyldes blandt andet, at alle økonomiske prognoser forudser, at dansk økonomi vender tilbage til positiv økonomisk vækst i 2021, at bankernes kapitalisering er vokset yderligere siden Nationalbankens stresstest udkom, samt at hjælpepakkerne betyder, at gennemslaget fra lavere BNP-vækst til tab på udlån er mindre end hvad der traditionelt antages i stresstest.

Notat

19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-v1

Kontakt Jakob Legård Jakobsen

Bankernes bolværk mod uventede tab

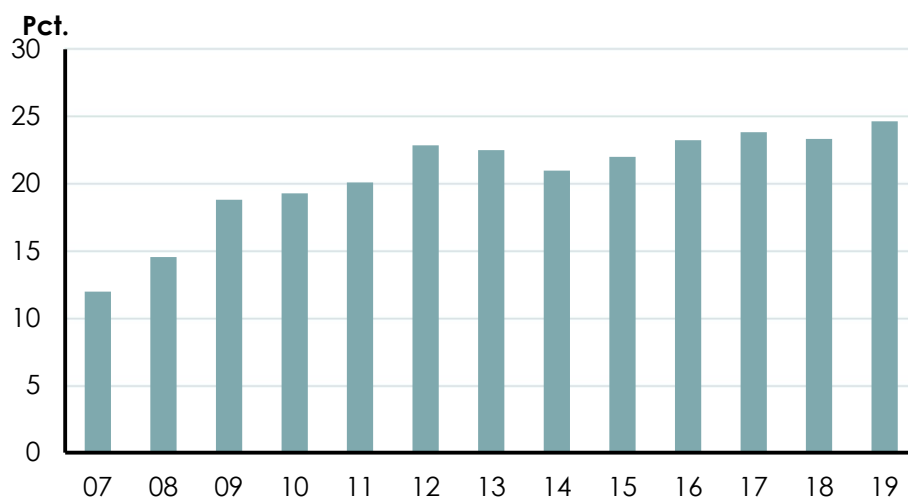
Det måske vigtigste bolværk, bankerne har til at stå imod corona-krisen, er kapital. Både mængden, men også kvaliteten af kapital er i denne sammenhæng vigtig. Med rette kan der herske en bekymring for, om den nuværende krise bliver så voldsom, at bankernes kapitalssituation kan forværres i en sådan grad, at bankerne selv bliver et offer for corona-krisen. Fra et samfundsmæssigt perspektiv vil dette være uheldigt, da bankerne ikke er en del af problemerne relateret til corona-krisen, men derimod en væsentlig løsning på virksomhedernes og privatkundernes finansielle og økonomiske problemer, som er opstået i kølvandet på corona-krisen. Det er derfor relevant at kigge nærmere på bankernes aktuelle kapitalpolstring og sammenligne denne med forholdene under tidligere store kriser, ligesom bankernes modstandskraft over for store fald i BNP, under hensyntagen til de nuværende massive hjælpepakker, er relevant at få belyst.

Mere og bedre kapital i dag end tidligere

Finanskrisen viste, at bankerne ikke havde tilstrækkeligt med kapital til at absorbere de tab, som krisen medførte. Et væsentligt formål med efterkrisereguleringen af banksektoren har således været at øge både mængden og kvaliteten af bankernes kapital således, at fremtidige finansielle kriser kan håndteres uden involvering af offentlige penge.

Den totale mængde af kapital i pengeinstitutterne er øget fra 12 pct. af de risikovægtede eksponeringer i 2007 til 24,6 pct. i 2019, jf. figur 1.

Figur 1. Opbygning af kapital 2007-2019

Anm.: Før 2017 indgår de pengeinstitutter, som eksisterede ultimo 2017. Dvs., at bl.a. Nordea ikke er med i tallene.

Kilde: Finanstilsynet og Finans Danmarks beregninger.

Notat

19. maj 2020

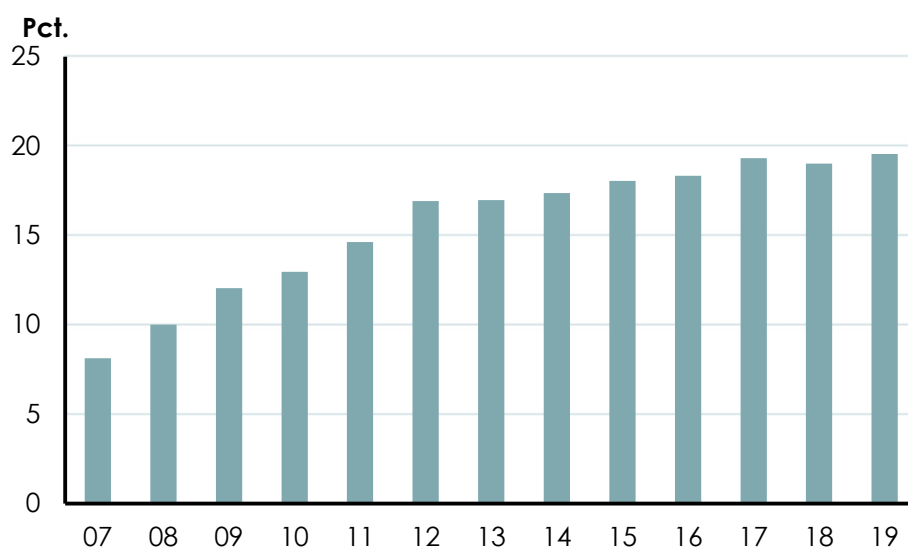
Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-

v1

Kapital kommer i forskellige kvaliteter alt efter, hvor tabsabsorberende den er. Den egentlige kernekapital er den kapitaltype, som bedst absorberer tab, og de seneste godt ti års skærpede regulering af den finansielle sektor har netop øget mængden af denne kapitaltype betragteligt. Således er mængden af egentlig kernekapital i de danske banker steget fra 8,1 pct. af de risikovægtede eksponeringer i 2007 til 19,5 pct. i 2019, jf. figur 2. Der findes endnu ikke offentlige data for bankernes kapitalopbygning i 1. kvartal i år, men som gennemgangen længere nede viser, har SIFI-institutterne i denne periode fortsat opbygningen af den egentlige kernekapital.

Figur 2. Opbygning af egentlig kernekapital 2007-2019

Anm.: Før 2017 indgår de pengeinstitutter, som eksisterede ultimo 2017. Dvs., at bl.a. Nordia ikke er med i tallene.

Kilde: Finanstilsynet og Finans Danmarks beregninger.

Vi har i dette afsnit valgt at fokusere på bankerne alene, frem for de koncerner, hvori bankerne indgår. Det skyldes, at der kun findes offentlig statistik for koncernernes egentlige kernekapital for perioden 2014-2019. I denne periode er den egentlige kernekapital på koncernniveau steget fra 15 pct. til 18,1 pct.

Stigningen på godt 11 procentpoint i bankernes egentlige kernekapital over de seneste tolv år er overvejende et resultat af introduktionen af forskellige kapitalbuffer. Minimumskravet til, hvor meget kapital en bank skal holde, før den lykkes, er stadig 8 pct. af de risikovægtede eksponeringer (Søjle I-kravet), hvortil kommer kapital til dækning af de institutspecifikke risici, som ikke er indeholdt i Søjle I-kravet (Søjle II-kravet). Ud over Søjle I- og Søjle II-kravet skal de danske banker i dag opfylde tre kapitalbufferkrav, som er (i) kapitalbevaringsbuffer (2,5 pct.),

Notat

19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-v1

(ii) kontracyklisk buffer (0-2,5 pct.) og (iii) SIFI-buffer (1-3 pct.) Disse bufferkrav skal opfyldes med egentlig kernekapital.

Frigivelse af den kontracykliske buffer understøtter realøkonomien

Af disse tre kapitalbufferkrav adskiller den kontracykliske buffer sig fra de to øvrige ved ikke at være af permanent karakter. Formålet med den kontracykliske buffer er, at den aktiveres og opbygges, når stigende økonomisk aktivitet ledsages af en overdreven udlånsvækst. Erfaringen viser nemlig, at sådanne episoder er forbundet med øgede systemiske risici i den finansielle sektor. Bufferen kan så frigives, når konjunkturerne vender – enten for at øge bankernes udlånskapacitet ved en brat vending eller som afspejling af, at de særlige systemiske risici aftager igen.

I perioden op til corona-epidemien udbrud var den kontracykliske buffer under opbygning, selv om kreditvæksten var svag, og dansk økonomi var i balance. Erhvervsministeren frigav ultimo marts den kontracykliske buffer, som på det tidspunkt udgjorde 1 pct. af bankernes risikovægtede eksponeringer, svarende til ca. 14 mia. kr. i egentlig kernekapital. Erhvervsministeriet estimerer, at denne bufferfrigivelse har øget bankernes udlånskapacitet med omkring 200 mia. kr. Frigivelsen af bufferen følger en tilsvarende udvikling i de lande omkring os, der også var begyndt at opbygge den kontracykliske buffer. Frigivelsen må anses for naturlig i en situation, hvor det finansielle risikobillede i udgangspunktet var behersket, og realøkonomien rammes af et voldsomt negativt stød, der over tid kan lægge pres på bankernes udlånskapacitet, og - hvis den negative udvikling bliver langvarig – sætte den finansielle sektor under pres.

Når krisen er ovre, og den økonomiske aktivitet er tilbage i normal gænge igen, bør det nøje overvejes, i hvilket omfang og med hvilken hastighed den kontracykliske buffer igen skal opbygges. Det videre forløb under krisen vil give vigtig ny viden om bankernes udlånskapacitet til den overvejelse. Samtidig er det afgørende at have reetableringen af en konkurrencedygtig og bæredygtig privat sektor for øje, som det vil være uheldigt at modvirke med en forceret opbygning af den kontracykliske buffer. En øget kontracyklisk buffer giver højere udlånsrenter og dæmper dermed virksomhedernes investeringer, hvilket mindsker den økonomiske vækst.

Bankernes samlede ressourcer til at modstå tab

Kapital, herunder den egentlige kernekapital, er ikke det eneste effektive bolværk, bankerne har mod uforudsete tab. I kølvandet på den finansielle krise implementerede Danmark i 2017 EU's krisehåndteringsdirektiv i dansk regulering af banker. Denne implementering betyder, at bankerne skal holde en vis mængde

Notat

19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-

v1

gæld, de såkaldte nedskrivningsegne passiver, NEP, der er egnet til at kunne nedskrives eller konverteres til ejerandele, hvis instituttet kommer i alvorlige vanskeligheder. Formålet er at sikre, at bankens investorer er med til at betale for, at banken kan videreføres helt eller delvist, overtages af sunde banker eller helt afvikles under ordnede forhold, uden at skatteyderne skal betale regningen.

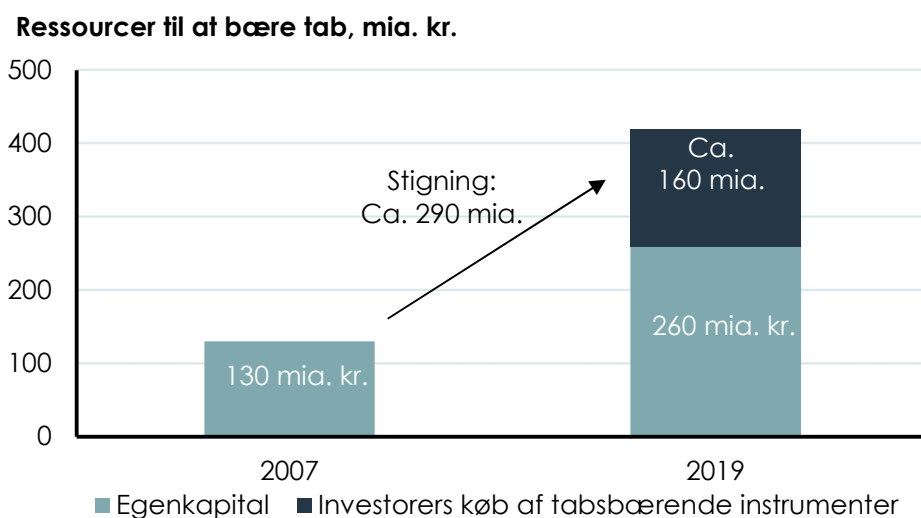
For SIFI-institutterne er der fastsat et NEP-krav på det dobbelte af instituttets kapitalkrav samt bufferkrav, svarende til et beløb på ca. 160 mia. kr. For banker med en balance under 3 mia. euro vil NEP-kravet ligge i intervallet 3½-6 pct. (gennemsnit på 4,7 pct.) af de risikovægtede eksponeringer, mens der for banker med en balance over 3 mia. euro, og som samtidig ikke er udpeget som SIFI, fastsættes et højere NEP-krav end for de øvrige ikke SIFI-institutter. For de små og mellemstore banker udgør NEP-kravet omkring 14 mia. kr. Tages der højde for NEP-kravet, er de danske bankers ressourcer til at bære tab således steget fra 130 mia. kr. i 2007 til over 400 mia. kr. ved udgangen af 2019, jf. figur 3.

Notat

19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-v1

Figur 3. Bankernes tabsbærende ressourcer er øget

Anm.: Egenkapital dækker over den egentlige kernekapital for banksektoren.

Kilde: Finanstilsynet og Finans Danmarks beregninger.

Bankernes modstandskraft over for økonomiske kriser

Det forrige afsnit viste, at bankernes modstandskraft over for de uventede tab, som følger af kriser i økonomien, er øget væsentligt blandt andet som følge af, at mængden af kapital og nedskrivningsegne passiver er øget betydeligt efter den finansielle krise i 2008. På mange områder medførte krisen en betydelig og nødvendig stramning af de regulatoriske krav til verdens banker. Dette har medført, at bankerne i dag er betydeligt bedre rustet til at stå igennem corona-krisen

og dermed understøtte virksomhederne og husholdningerne med den nødvendige kreditgivning.

De økonomiske resultater for bankerne vil dog altid blive påvirket af, hvordan de generelle økonomiske konjunkturer er i det omliggende samfund. Bankernes resultater er som sådan et spejl af den økonomiske aktivitet i samfundet, og derfor er det helt centralt, at bankerne har de nødvendige økonomiske stødpuder til at stå igennem økonomiske kriser og konjunkturedgange.

Figuren på næste side illustrerer sammenhængen mellem bankerne og samfundsøkonomien i en "normal" økonomisk krise. Venstre side af figuren viser, hvad der sker, når økonomien rammes af en tilbagegang/krise, der får antallet af virksomhedskonkurser og ledigheden til at stige samtidig med, at boligpriserne og BNP falder. Der kan dog godt være en tidsmæssig forskydning i, hvor de enkelte elementer i konjunkturedgangen indtræffer.

Den midterste del i figuren illustrerer effekterne for virksomheder og husholdningerne. Virksomhederne oplever en nedgang i omsætningen, hvilket gør det vanskeligere for dem at betale lønningerne og øvrige udgifter. Effekterne for virksomhederne rammer husholdningerne, der oplever indkomstnedgang som følge af øget arbejdsløshed og faldende boligformue (evt. kombineret med fald i andre aktiver så som aktier). For både virksomheder og husholdninger medfører konjunkturedgangen, at deres kreditværdighed svækkes, og det bliver vanskeligere at optage lån.

Højre side i figuren viser konsekvenserne for bankerne. Det fremgår her, at bankerne påvirkes af den lavere kreditværdighed hos virksomhederne og husholdningerne, der medfører, at de har vanskeligere ved at betale ydelserne på deres lån, og i nogle tilfælde giver det restancer og dermed tab for bankerne på deres udlån, hvilket påvirker bankernes resultat negativt og kan medføre et fald i egenkapitalen. Nedgangen i konjunkturerne medfører også, at bankerne nedskriver mere på deres udlån på grund af større forventede tab, hvilket også giver faldende egenkapital.

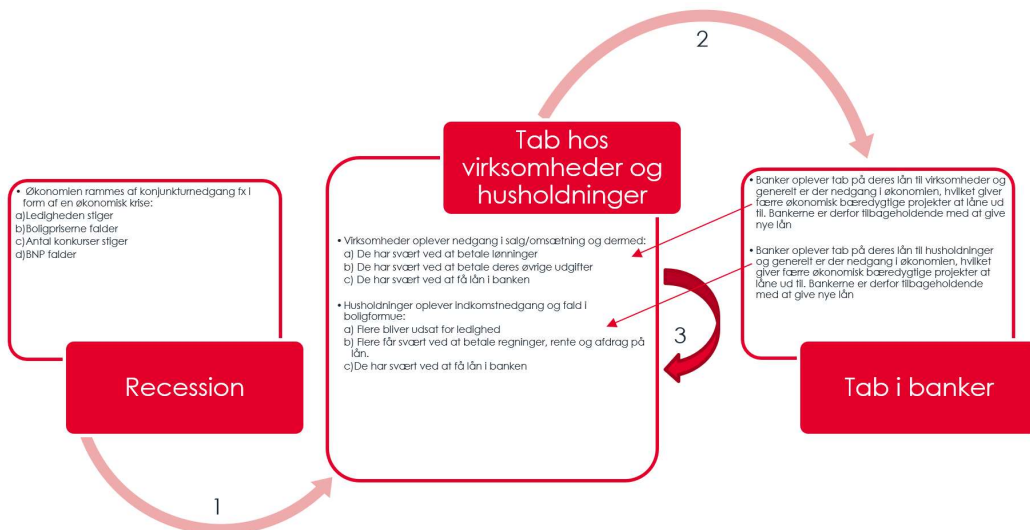
Notat

19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-

v1

Notat

19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-

v1

Figuren og argumenterne ovenfor tager ikke hensyn til de hjælpeforanstaltninger, der normalt iværksættes i forbindelse med svære økonomiske kriser og i særdeleshed i forbindelse med corona-krisen. I den nuværende corona-krise er der indført store hjælpepakker til danske virksomheder og husholdninger, der har stor betydning for de økonomiske konsekvenser af krisen.

BNP-faldet under et konjunkturtillageslag beror på, at virksomhedernes omsætning falder, nogle virksomheder går konkurs, og folk bliver ledige. I øjeblikket går regeringen meget langt for at undgå konkurser og ledighed ved de forskellige hjælpepakker. Naturligvis vil der være nogle virksomheder, som går konkurs under corona-krisen, men antallet vil være reduceret væsentligt på grund af hjælpepakkerne. Under corona-krisen kan man således godt observere betydelige BNP-fald, uden at de afledte økonomiske konsekvenser for samfundet og dermed for den finansielle sektor nødvendigvis bliver lige så alvorlige som under tidligere kriser, netop på grund af de massive hjælpepakker. Dette vil særligt være tilfældet ved en kortere konjunkturtillagesgang.

Stresstest af bankerne

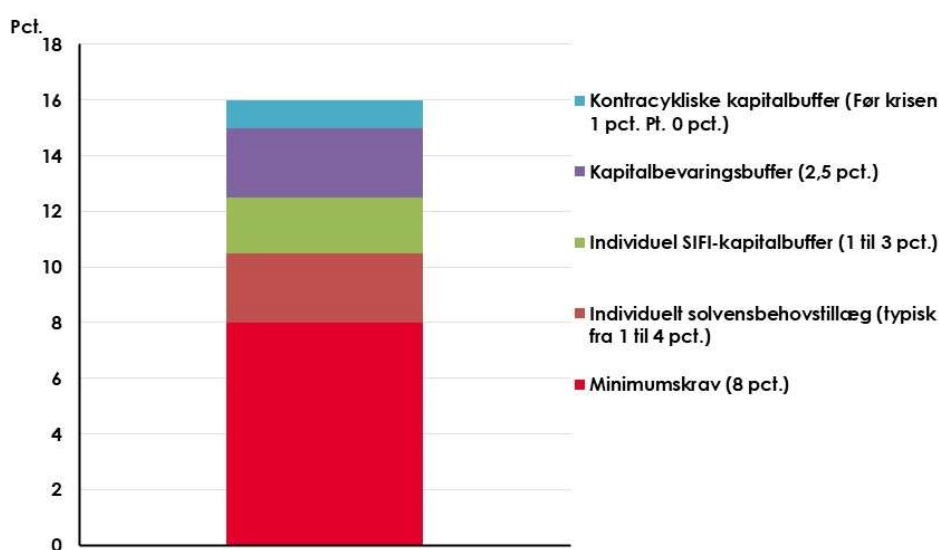
I lyset af den sammenhæng, der er mellem den økonomiske udvikling i samfundet generelt og i bankerne, er det interessant løbende at udarbejde såkaldte stresstest, der belyser bankernes modstandskraft over for økonomiske tilbageslag. Nationalbanken udarbejder to gange årligt en stresstestanalyse for den danske banksektor, hvor samtlige SIFI'er med dansk licens (det medfører fx, at det alene er Nordea Kredit og dermed ikke Nordeas samlede danske aktiviteter, der indgår i stresstesten) og et udvalg af danske ikke-SIFI-banker indgår. Den seneste analyse er fra november 2019. Udgangspunktet for Nationalbankens analyse er tre økonomiske scenarier: et grundforløb svarende til Nationalbankens prognose, en

periode med lav vækst og en hård recession. I bilag 1 fremgår en oversigt over centrale økonomiske variable i Nationalbankens seneste stresstest.

I hvert af scenarierne beregnes effekterne for bankernes indtægter og nedskrivninger i perioden 2020-2022. Effekterne af stresstesten illustreres herefter ved at se på udviklingen i den såkaldte kapitalmæssige overdækning for bankerne. Overdækningen viser, hvor meget ekstra kapital en bank har i forhold til de regulatoriske kapitalkrav. I den forbindelse kan det være hensigtsmæssigt at se på, hvordan bankernes regulatoriske krav er opbygget, hvilket vises i figur 4.

Figur 4. Illustration af kapitalkrav for en dansk bank

Det ses, at udgangspunktet for de regulatoriske krav er et minimumskrav på 8 pct., hvor kravet er opgjort som et krav til kapitalen i forhold til de risikovægtede eksponeringer. Kommer en bank under dette minimumskrav, bliver den enten re-struktureret eller afviklet.

Som opfølgning på den finansielle krise i 2008 blev der opbygget en række regulatoriske kapitalbuffer oven på minimumskravet, fx kapitalbevaringsbufferen. Formålet med disse buffere er at sikre bankerne bedre modstandskraft over for økonomiske kriser. Nogle af disse buffere er individuelle og varierer dermed mellem banker, mens andre er ens for alle danske banker. Den enkelte bank har ud over de regulatorisk fastsatte buffere også en forretningsmæssig buffer, som sikrer det enkelte institut kapitalafstand ned til de regulatoriske bufferkrav. Denne institutspecifikke kapitalbuffer fastsættes individuelt af det enkelte institut under hensyntagen til blandt andet forventninger fra markedet og ratingbureauer. Man kan lidt populært betragte de forskellige kapitalbuffer som bankernes bremse-længde over for kriser.

Notat

19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-v1

Ser man nærmere på de konkrete prognoser bag Nationalbankens stresstest, så fremgår det, at i perioden 2020 til 2022 stiger BNP akkumuleret med 4,7 pct. i grundforløbet og med 1,2 pct. i lavvækstscenariet, mens BNP under den hårde recession falder med 5,8 pct. i samme periode. I Nationalbankens hårde recession antages det, at BNP vokser svagt i 2020 med 0,9 pct. for herefter at falde kraftigt i 2021 med 5,2 pct. og yderligere falde med 1,5 pct. i 2022. Ses der alene på faldet i 2021 og 2022 svarer det til et akkumuleret fald i BNP på 6,6 pct.

I forhold til den nuværende krise er det således mest relevant at se på Nationalbankens stresstest i scenariet med den hårde recession, som endog givetvis ligger til den hårde side i forhold til corona-krisen, da den hårde recession i Nationalbankens stresstest ikke inkluderer det rebound i den økonomiske vækst i 2021, som mange forventer, at corona-krisen giver anledning til, jf. boks 1 nedenfor.

Boks 1 De store institutioners hårde scenarier for økonomien og Nationalbankens stresstest i hård recession

Nationalbanken, Finansministeriet og Det Økonomiske Råd har i april offentliggjort forskellige scenarier for dansk økonomi under corona-krisen. Nationalbanken og Finansministeriet anslår i deres mest pessimistiske scenarier, at BNP kan falde med op til hhv. 10 pct. og 6 pct. i 2020. Til gengæld vurderer både Nationalbanken og Finansministeriet, at der vil ske en betydelig genopretning af dansk økonomi i 2021 med høj BNP-vækst under disse hårde scenarier. Dette er i tråd med vurderingerne fra flere internationale organisationer som IMF og EU, som også anslår en betydelig genopretning af økonomien i 2021.

Det Økonomiske Råd (DØR) antager i deres hårde scenarie, at BNP falder med 5,5 pct. i 2020. I modsætning til andre offentliggjorte scenarier har DØR dog ikke medtaget udviklingen i 2021 i sine scenarier. Det økonomiske Råds hårde scenarie kan således ikke sammenlignes med Nationalbankens stresstest, som bl.a. indebærer en længerevarende økonomisk krise med akkumuleret BNP-fald i 2021 og 2022 på 6,6 pct., jf. ovenfor. Dermed kan det ikke slttes ud fra DØR's hårde scenarie, at det skulle være hårdere end Nationalbankens hårde stresstest, som det ellers er blevet fremført (tværtimod synes DØR i sin beskrivelse at lægge et i hvert fald delvist rebound i 2021 til grund, selv om de ikke sætter tal på). Derfor mener vi heller ikke, at DØR's analyse kan bruges som argument for, at der i den nuværende situation kan blive behov for hjælpepakker til bankerne.

I den forbindelse er det vigtigt at erindre, at de massive hjælpepakker til danske virksomheder og privatkunder ikke er indregnet i Nationalbankens stresstest, og at de negative effekter for bankerne derfor alt andet lige vil være overvurderet.

Notat

19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-

v1

Den store betydning af hjælpepakkerne kan illustreres ved, at regeringen skønner, at hjælpepakkerne holder hånden under beskæftigelsen svarende til i størrelsesordenen 90-100.000 personer i 2020, jf. Regeringens seneste Konvergensprogram. Dette understøtter indkomsterne hos en betydelig del af arbejdsstyrken, hvilket har en positiv effekt på bankernes tabssituation, men ændrer ikke på det forhold, at aktiviteten er sat i stå, og at BNP derfor falder, hvilket også ses i Danmarks Statistiks BNP-indikator, der viser et fald i det reale sæsonkorrigerede BNP på 1,9 pct. i 1. kvartal i år.

I stresstesten antages det yderligere, at bankerne udbetaler hele indtjeningen som udbytte og/eller aktietilbagekøb, så længe indtjeningen er positiv, og bankernes kapitalkrav overstiger det samlede regulatoriske kapitalkrav med mere end 3 procentpoint. I forhold til de faktiske markedsforhold er dette en hård antagelse, der tenderer at overvurdere udbytte og aktietilbagekøb, da flere banker har en målsætning om, at omkring 50 procent af overskuddet udbetales som udbytte eller bruges på aktietilbagekøb. I den nuværende situation har de danske banker yderligere valgt at indstille planer om udbetaling af udbytte og planer for aktietilbagekøbsprogrammer, hvilket medfører ca. 13 mia. kr. i øget kapital i banksektoren i forhold til, hvad der indgår i stresstesten. Udgangspunktet for bankernes kapital er således bedre end, hvad Nationalbanken antog i efteråret 2019.

Figur 5 på næste side viser resultatet af stresstesten for de danske SIFI-banker (Danske Bank, Nykredit, Jyske Bank, Nordea Kredit, Sydbank, DLR Kredit og Spar Nord). I figuren vises kapitaloverdækningen i forhold til minimumskravet på 8 pct. I Nationalbankens analyse om stresstesten for 2. halvår 2019 vises overdækningen i forhold til det samlede bufferkrav inklusive minimumskrav. Dette krav er individuelt for den enkelte bank, men er omkring 16 procent for en SIFI-bank, jf. figur 4 ovenfor. Nationalbanken viser kapitaloverdækningen i forhold til bufferkravene inklusive minimumskrav hvilket ligeledes er en relevant betragtning, da der indtræder en række restriktioner for bankens drift fx i form af restriktioner på udbetaling af udbytter og udbetaling af de variable lønandele for de ansatte i banken, når dette kapitalniveau brydes. Herudover vil banken også komme under skærpet tilsyn fra Finanstilsynet, hvis kapitalniveauet falder under bufferkravet, og Finanstilsynet kan indsætte egne folk i bankens bestyrelse, hvis bankens kapital falder under søjle II-kravet. For banker, der henter finansiering ved at udstede fx obligationer (såkaldt markedsfinansiering), vil det også være væsentligt for at kunne drive deres forretning at have en betydelig overdækning i forhold til minimumskravet således, at der fortsat er tillid til banken på de finansielle markeder.

Notat

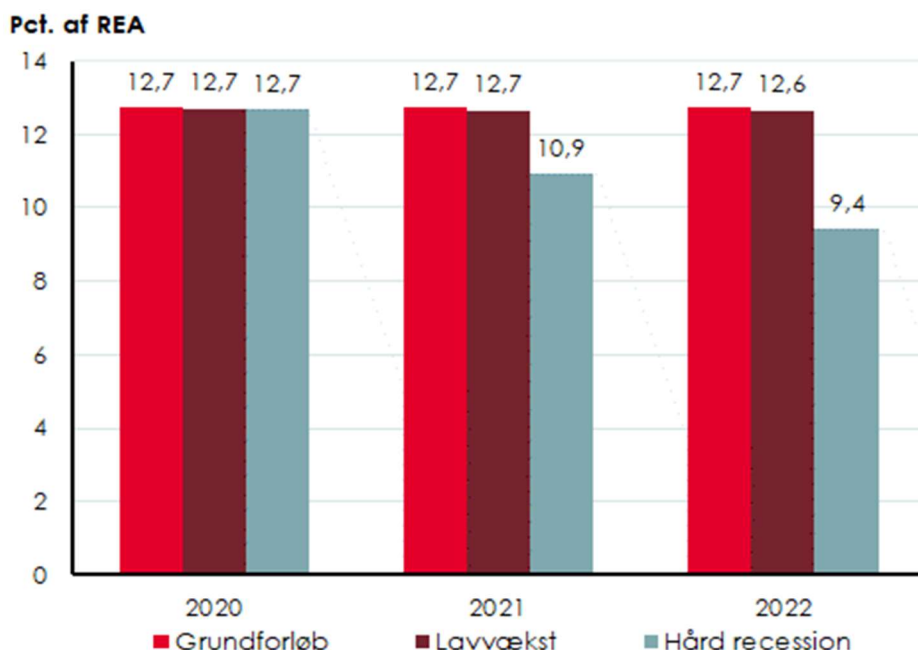
19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-

v1

Figur 5. Kapitalmæssig overdækning i forhold til minimumskapitalkravet for SIFI-banker, pct. af risikovægtede eksponeringer

Kilde: Nationalbanken stresstest 2. halvår 2019

Anm. Den kontracykliske buffer antages at være nul under den hårde recession.

Vi har i denne analyse imidlertid valgt at fokusere på bankernes kapitaloverdækning i forhold til minimumskravet, da dette er den ultimative grænse for bankens kapitalniveau forstået således, at hvis kapitalen falder under minimumskravet, vil banken blive restruktureret (med fuldt tab for aktionæerne) eller afviklet. Under den nuværende corona-krise er det værd at bemærke ECB-udmeldingen om, at det for banker under tilsyn af SSM (ECB's banktilsyn) er tilladt at operere under instituttets kapitalmålsætning, uden at det får tilsynsmæssige konsekvenser. Begrundelsen for denne udmelding er, at ECB anser bankernes kapitalbufferne som værende designet til netop at blive frigivet i stressperioder som den nuværende. Bank of England har anlagt samme syn på kapitalbufferne som ECB. Disse udmeldinger gør det efter vores vurdering relevant også at få belyst kapitaloverdækningen i forhold til minimumskravet.

Figur 5 viser, at de danske SIFI-bankers kapitaloverdækning stort set opretholdes i grundforløbet og lavvækstscenariet. Det skyldes antagelsen om, at overskuddet udbetales. Havde dette ikke været tilfældet, ville bankerne have opbygget ekstra kapital i disse scenarier.

Under den hårde recession taber bankerne penge på udlånet, hvilket medfører faldende kapital. Det ses således, at kapitaloverdækningen falder fra 12,7 procentpoint i 2020 til 9,4 procentpoint i 2022. Selv efter den meget hårde stresstest

Notat

19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-v1

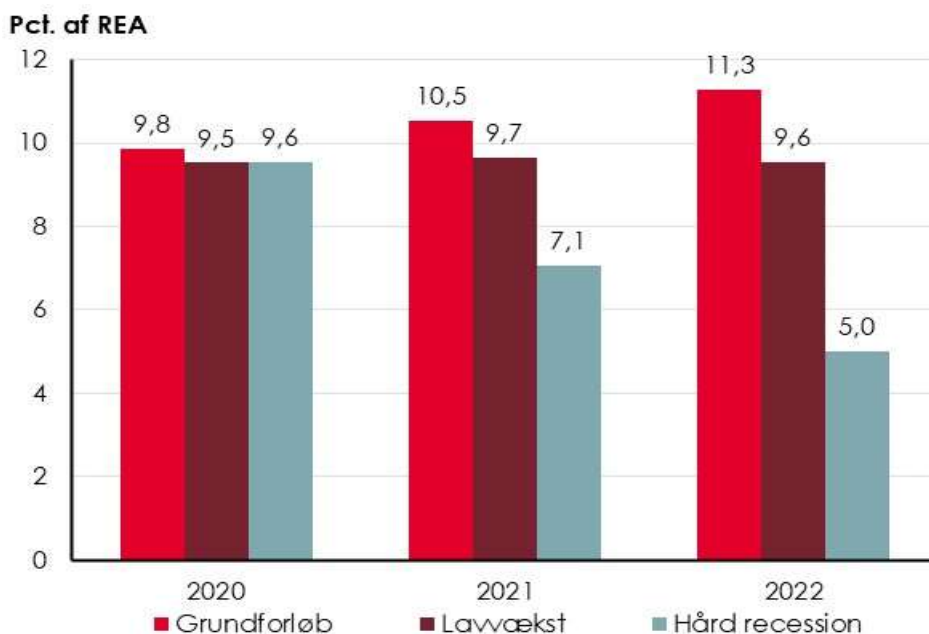
har SIFI-bankerne derfor ca. ¼ af deres kapitaloverdækning tilbage i forhold til minimumskravet, men samtidig er bankerne selvsagt kommet tættere på bufferkravet. Enkelte banker kan være kommet under bufferkravet med de restriktioner på deres aktivitet som er nævnt ovenfor. I den sammenhæng bør det dog erindres, at bankernes kapital p.t. er højere end ved udgangen af 2019, blandt andet på grund af tilbageholdelsen af planlagte udbyttebetalinger på ca. 13 mia. kr. I forhold til minimumskravet er der således en betydelig modstandskraft tilbage over for en hårdere økonomisk nedgang, end hvad de fleste forventer, at coronakrisen vil resultere i.

Figur 6 viser den tilsvarende stresstest for udvalgte danske ikke-SIFI-banker. Her ser det, at ikke-SIFI-bankerne opbygger kapital i grundforløbet og lavvækstscenariet, da overskuddet lægges til side. I den hårde recession rammes ikke-SIFI-bankerne også af tab på deres udlån, hvilket medfører, at kapitaloverdækningen i forhold til minimumskravet falder fra 9,6 procentpoint i 2020 til 5,0 procentpoint i 2022. Selv efter den meget hårde stresstest har ikke-SIFI-bankerne over halvdelen af deres kapitaloverdækning tilbage i forhold til minimumskravet. Der er således også en væsentlig modstandskraft tilbage over for en hård økonomisk nedgang hos ikke-SIFI-bankerne, når udgangspunktet er minimumskravet.

Notat

19. maj 2020
 Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-
 v1

Figur 6. Kapitalmæssig overdækning i forhold til minimumskapitalkravet for udvalgte ikke-SIFI-banker, pct. af risikovægtede eksponeringer

Kilde: Nationalbanken stresstest 2. halvår 2019
 Anm. Den kontracykliske buffer antages at være nul under den hårde recession.

Samlet set viser vores analyse, at hvis der tages udgangspunkt i Nationalbankens stresstest fra november 2019, så er de store såkaldte SIFI-banker fortsat så velpolstrede med kapital, at de ikke vil få problemer med at leve op til kapitalkravene med de forventninger, der pt. er til corona-krisens økonomiske forløb, også selvom bankerne vil få betydelige tab på deres udlån. Det skyldes blandt andet, at (i) alle økonomiske prognoser forudsiger, at dansk økonomi vender tilbage til positiv økonomisk vækst i 2021, at (ii) bankernes kapitalisering er vokset yderligere siden Nationalbankens stresstest udkom samt (iii), at hjælpepakkerne betyder at gennemslaget fra lavere BNP-vækst til tab på udlån er mindre end hvad der traditionelt antages i stresstest.

Der synes således ikke med udgangspunkt i Nationalbankens stresstest og de aktuelle økonomiske udsigter at være grundlag for at tale om statslige bankpakker, kapitalindsud eller lignende, som ellers anført af De Økonomiske Råd i *Corona-scenarier for dansk økonomi og de offentlige finanser*. I øvrigt er den finansielle regulering ændret grundlæggende siden finanskrisen med henblik på at undgå et behov for statslige midler i forbindelse med håndtering af nødlidende banker.

Endelig vurderer Finanstilsynet fortsat, at selv om coronakrisen vil kunne give problemer for enkelte institutter, så er kreditinstitutsektoren som sådan ikke aktuelt truet, hvis udviklingen holder sig inden for de forventede scenarier. Ifølge Finanstilsynet stresstestes kreditinstitutterne med scenarier, der er væsentligt hårdere end de centrale offentliggjorte scenarier for den forventede udvikling i dansk økonomi.

Kapitalsituationen i bank- og realkreditsektoren lige nu

Konsekvensen for de danske bank- og realkreditinstitutter af corona-nedlukningen af landet den 11. marts er, at institutterne må imødesee større tab på deres udlån. Samtidig skal der i dag foretages nedskrivninger på udlån på et tidligere stadie, end man skulle gøre tidligere. Nedskrivninger på udlån påvirker bank- og realkreditinstitutternes driftsresultat negativt. Underskud betyder, alt andet lige, at der bruges af den kapital, som sektoren har opbygget. De netop offentliggjorte 1. kvartalsregnskaber giver os mulighed for at kigge nærmere på den aktuelle situation i de største danske bank- og realkreditkoncerner¹ (SIFI'erne) for at se, hvor påvirket sektoren er af corona-krisen.

Regnskaberne for 1. kvartal 2020 viser, at de senere års overskud i sektoren nu er forsvundet. For de enkelte SIFI-koncerner er der tale om enten et lavt driftsresultat tæt på 0 kr., eller underskud i omegnen af 1 mia. kr., som det gør sig gældende

Notat

19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-

v1

---

¹ Danske Bank, Nykredit, Jyske Bank, Sydbank, Spar Nord, Nordea Kredit og DLR Kredit.

for Danske Bank, Nykredit og Jyske Bank. Kun institutter, der alene har aktiviteter inden for realkredit, har fortsat nævneværdige overskud. Nedskrivninger på udlån, primært relateret til corona-krisen, er hovedårsagen hertil. De største danske bank- og realkoncerner (SIFI'erne) fik samlet set et underskud på 2,3 mia. kr. i 1. kvartal 2020 mod et overskud på 6,3 mia. kr. i samme kvartal 2019. Nedskrivningerne på udlån er vokset markant til 7 mia. kr. i 1. kvartal 2020 mod 0,8 mia. kr. i samme kvartal i 2019, jf. figur 7 næste side.

Langt hovedparten af nedskrivningerne på udlån er en direkte følge af corona-krisen og kan i høj grad henføres til ledelsesmæssige skøn og forværrede makroøkonomiske scenarier. En stor del af de yderligere nedskrivninger er altså endnu ikke individualiseret ned på kundeniveau, hvilket først vil finde sted ved kunders vandring til svagere ratingklasser hen over de kommende kvartaler.

Der kan derfor over de kommende kvartaler forventes en omfordeling fra nedskrivninger relateret til ledelsesmæssige skøn og makroøkonomiske forventninger til nedskrivninger baseret på kunders vandring til svagere ratingklasser. Hvorvidt nedskrivningerne samlet set stiger yderligere eller kan reduceres over de kommende kvartaler afhænger af epidemiens og samfundsøkonomiens udvikling. Forværres situationen i forhold til det forventede, vil der således være behov for nye nedskrivninger relateret til ledelsesmæssige skøn og makroøkonomiske scenarier, der dermed ikke kan reduceres til trods for individualiseringen.

Kapitalsituationen i den danske bank- og realkreditsektor er dog fortsat meget solid til trods for, at der ikke længere er overskud i sektoren samlet set. Således er kapitalprocenten steget til 22,8 pct. ved udgangen af 1. kvartal 2020 mod 22,6 pct. ultimo året 2019, mens den egentlige kernekapitalprocent er steget til 18,4 pct. ved udgangen af 1. kvartal 2020 mod 18,1 pct. ultimo året 2019, jf. figur 8 side 17.

Notat

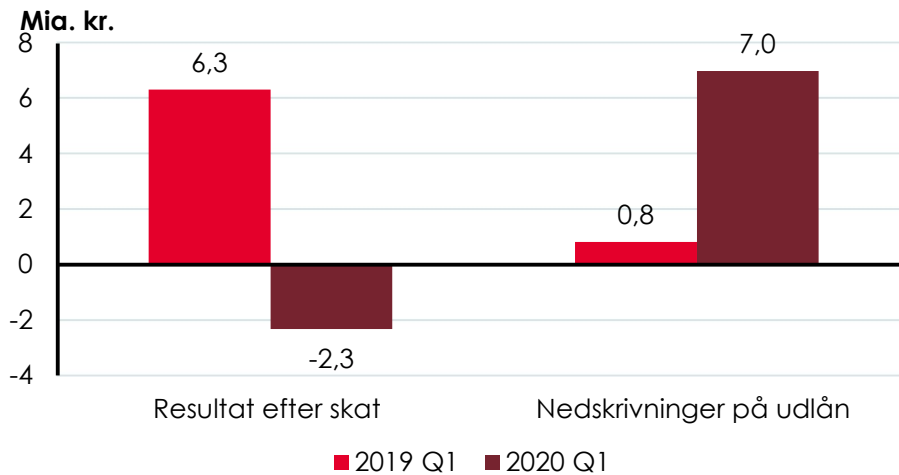
19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-

v1

Figur 7: Store nedskrivninger på udlån giver samlet underskud

Notat

Anm.: Nedskrivninger på udlån som opgjort i den obligatoriske resultatopgørelse.
Kilde: SIFI-koncernernes regnskaber 1. kvartal 2020 og Finans Danmarks beregninger.

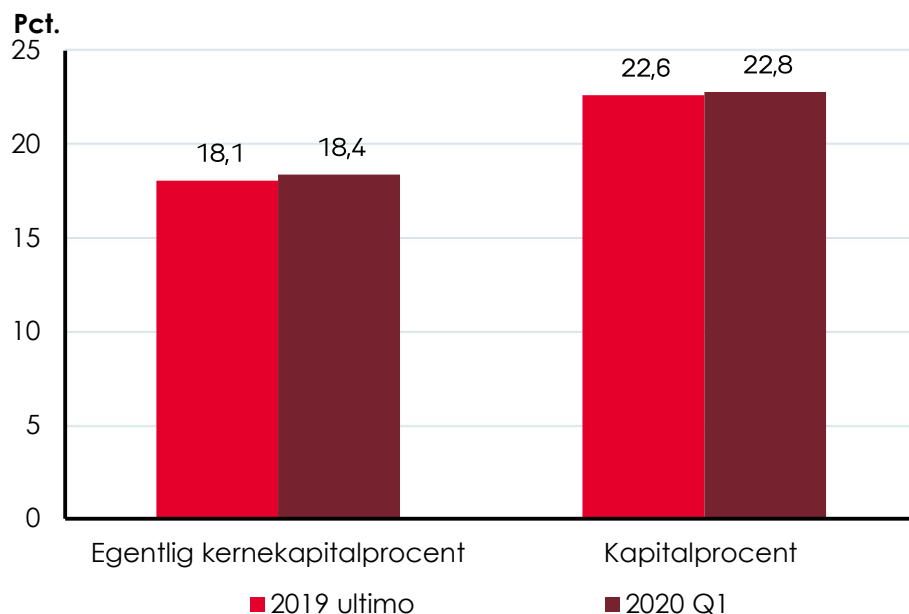
19. maj 2020
Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-
v1

I kroner og øre udgør den samlede kapital 367,2 mia. kr. ved udgangen af 1. kvartal 2020 mod 363 mia. kr. ultimo året 2019. Der er sket en markant opbygning af egentlig kernekapital på ca. 6 mia. kr. i årets første kvartal fra 289,9 mia. kr. ultimo året 2019 til 296,1 mia. kr. ved udgangen af 1. kvartal 2020, jf. figur 9 side 17.

Den primære årsag til, at SIFI'erne ikke blot har kunnet opretholde, men ligefrem har opbygget yderligere kapital i 1. kvartal 2020, er, at SIFI'erne har besluttet ikke at udbetale udbytte til aktionærerne af overskuddet i 2019. Pengene er i stedet overført til den enkelte koncerns kapitalreserver. SIFI'erne havde planlagt udbyttebetalinger i størrelsesordenen 13 mia. kr., før udbruddet af coronavirus.

Figur 8: Kapitalprocenterne er samlet set steget i 1. kvartal

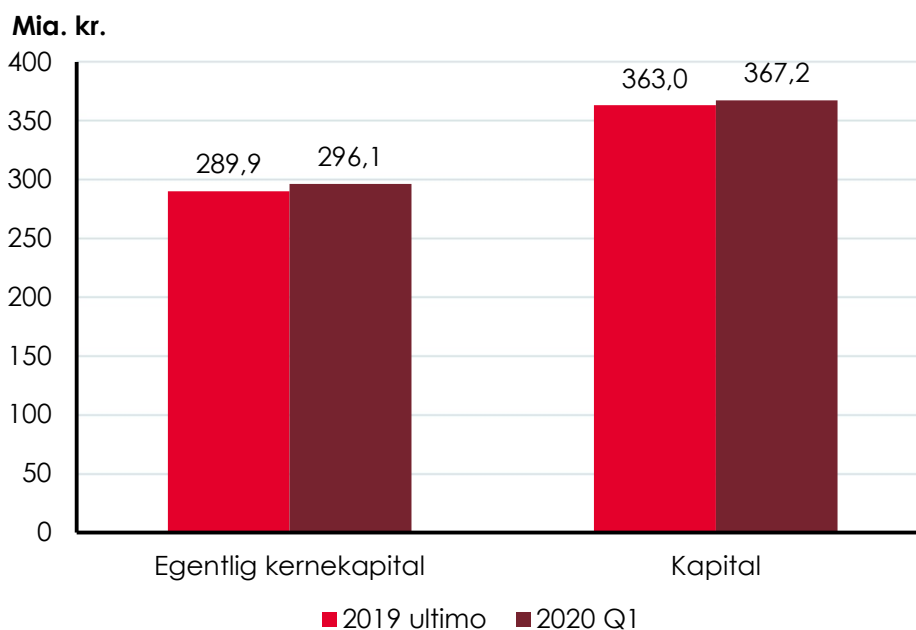
Notat

19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-v1

Kilde: SIFI-koncernernes regnskaber 1. kvartal 2020 og Finans Danmarks beregninger.

Figur 9: Kapitalen er fortsat opbygget i 1. kvartal

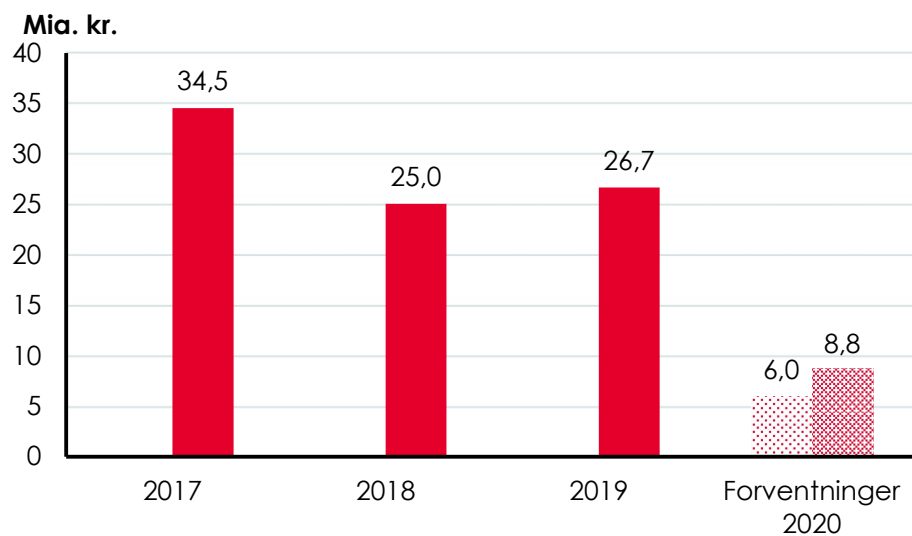
Kilde: SIFI-koncernernes regnskaber 1. kvartal 2020 og Finans Danmarks beregninger.

Fem af SIFI'erne forventer i øjeblikket et samlet resultat på omkring 6 - 8,8 mia. kr. for hele året. Disse forventninger er dog behæftet med betydelig usikkerhed. Under alle omstændigheder vil resultatet i år blive lavt og på et helt andet niveau, end vi har set under de senere års økonomiske opsving, jf. figur 10 på næste side.

Figur 10: Lave forventninger til 2020 (resultat efter skat)

Notat

19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-

v1

Anm.: Omfatter Danske Bank, Jyske Bank, Sydbank, Nykredit og DLR Kredit. Finans Danmark har foretaget beregning af forventninger til resultat efter skat for to koncerner. Forventninger for 2020 viser nedre/øvre-spænd.

Kilde: Koncernregnskaber og Finans Danmarks beregninger.

Bilag 1 Udviklingen i udvalgte økonomiske variable i Nationalbankens stresstest

	Grundforløb	Lavvækst	Hård recession
2020			
BNP, pct. år-år	1,5	1,2	0,9
Privatforbrug, pct. år-år	2,2	1,7	1,6
Eksporthandelsvækst, pct. år-år	3,1	3,1	1,9
Boligpriser, pct. år-år	3,5	2,9	1,4
Bruttoledighed, pct. af arbejdsstyrke	3,2	3,3	3,3
Obligationsrente	0,4	0,4	0,4
2021			
BNP, pct. år-år	1,5	-0,8	-5,2
Privatforbrug, pct. år-år	2,1	-1,5	-4,2
Eksporthandelsvækst, pct. år-år	3,2	3,2	-8,5
Boligpriser, pct. år-år	3,0	-4,3	-16,7
Bruttoledighed, pct. af arbejdsstyrke	3,0	4,0	5,9
Obligationsrente	0,4	0,4	0,4
2022			
BNP, pct. år-år	1,6	0,8	-1,5
Privatforbrug, pct. år-år	2,2	-0,5	-2,6
Eksporthandelsvækst, pct. år-år	3,2	3,2	-0,4
Boligpriser, pct. år-år	2,4	-1,4	-7,7
Bruttoledighed, pct. af arbejdsstyrke	2,8	4,7	9,4
Obligationsrente	0,5	0,5	0,5

Anm.: Årgennemsnit. Boligpriser angiver kontantpris på enfamiliehuse.

Kilde: Nationalbankens stresstest 2. halvår 2019

Notat

19. maj 2020

Dok. nr. FIDA-1344658213-687432-v1

